

Risku pārvaldība un kapitāla pietiekamība 2013

Ievads

Šis pārskats ir sagatavots ar mērķi informēt par Basel II prasību ieviešanu un risku novērtēšanas procesu AS DNB bankā (turpmāk tekstā - Banka) saskaņā ar 3.Pīlāra (Pillar 3) noteikumiem. Pārskats ir sagatavots saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteikumiem. 3.Pīlāra pārskatu nav audītējuši ne iekšējie, ne ārējie auditori, bet šajā pārskatā ir iekļauta informācija, kuru satur Bankas 2013.gada pārskats. Trešais Pīlārs papildina Basel II noteikumu 1.Pīlāru (minimālās kapitāla prasības) un 2.Pīlāru (iekšējo kapitāla pietiekamības novērtēšanas process un uzraudzības pārbaudes process) ar mērķi uzlabot tirgus disciplīnu, publicējot atsevišķas detaļas par riskiem, risku vadību un kapitālu. Pārskats tiek sagatavots vienu reizi gadā

Konsolidācijas sastāvs

AS DNB Banka, reģistrācijas nr. 40003024725. Konsolidācijas sastāvā iekļautas sekojošas AS DNB banka meitas sabiedrības:

Komersabiedrības nosaukums	Pamatkapitāls, TLVL	Bankas daļa (%)	Valsts	Konsolidācijas metode
SIA DNB Ižings	3,400	100	Latvija	pilna
IPAS DNB Asset Management	420	100	Latvija	pilna
SIA Skanstes 12	830	100	Latvija	pilna
SIA SALVUS*	2,261	100	Latvija	pilna
SIA SALVUS 2*	2,130	100	Latvija	pilna
SIA SALVUS 3*	40	100	Latvija	pilna
SIA SALVUS 4*	200	100	Latvija	pilna
SIA SALVUS 5*	200	100	Latvija	pilna

* AS DNB banka meitas uzņēmumi, kas dibināti ar nolūku nodrošināt piespiedu un/vai brīvprātīgās parādu piedziņas gaitā pārņemtā nekustamā īpašuma pārdošanu un/vai uzturēšanu.

Risku vadība

Pārdomāta risku pārvaldīšana ir ilgtermiņa vērtības radīšanas priekšnosacījums, jo ienesīgums ir atkarīgs no Koncerna spējas identificēt, pārvaldīt un precīzi cenot risku. Arī 2013. gadā Banka turpināja risku pārvaldīšanas procesa harmonizāciju ar mātes banku DNB Bank ASA (Norvēģija) un iespēju robežās plāno arī turpmāk ievērot mātes bankas galvenās risku pārvaldīšanas politikas un vadlīnijas. Tomēr jāņem vērā tas, ka Koncerns izmanto standartizēto pieeju saskaņā ar Bāzele II noteikumiem, turpretī mātes banka izmanto uz iekšējiem reitingiem balstīto pieeju. Tāpēc atsevišķu pakārtoto procesu harmonizācijas iespējas risku pārvaldīšanas jomā ir ierobežotas.

Organizatoriskā un pilnvaru struktūra

- *Padome un valde.* Padome nosaka Koncerna riska profila ilgtermiņa mērķus. Riska profils tiek realizēts ar riska pārvaldīšanas sistēmas starpniecību, tostarp nosakot pilnvaras. Valde ir atbildīga par riska pārvaldīšanas sistēmas ieviešanu, attīstīšanu, kontroli un regulāru pārskatīšanu.
- *Pilnvaras.* Kreditēšanas procesā un pozīciju un tirdzniecības limitu vadībā ir jābūt noteiktām pilnvarām visās svarīgākajās finanšu sfērās.
- *Ikgadēja limitu pārskatīšana.* Riska limiti tiek pārskatīti vismaz vienu reizi gadā budžeta izstrādes un plānošanas procesu laikā.
- *Neatkarīgas risku pārvaldīšanas funkcijas.* Risku pārvaldīšanas funkcijas īsteno un risku pārvaldīšanas rīkus izstrādā ar biznesa pamatdarbību nesaistītas struktūrvienības.

Uzraudzība un izmantošana

- *Atbildība.* Visi vadošie darbinieki ir atbildīgi par risku savas atbildības sfēras ietvaros, un viņiem attiecīgi pastāvīgi jābūt pilnībā informētiem par risku situāciju.
- *Risku pārskati.* Pārskatu sagatavošana un iesniegšana par riskiem Koncernā nodrošina to, ka visiem vadošajiem darbiniekiem ir nepieciešamā informācija par esošajiem risku līmeņiem un iespējamām attīstības tendencēm. Lai nodrošinātu kvalitatīvus un neatkarīgus risku pārskatus, par pārskatu sagatavošanu ir atbildīgas ar biznesa pamatdarbību nesaistītas struktūrvienības.

- *Kapitāla novērtēšana.* Bankas augstākā līmeņa vadībai regulāri tiek iesniegts Koncerna kapitāla un risku situācijas kopsavilkums un analīze.
- *Informācijas par riskiem izmantošana.* Risku vadība ir neatņemama biznesa pamatdarbības vadības un uzraudzības procesa sastāvdaļa, tostarp risku novērtējums iespēju robežās tiek ņemts vērā stratēģijas un plānošanas procesos, kredītēšanā, produktu izstrādē un citās ikdienas darbībās.

Galvenie risku mērīšanas instrumenti

Riska mērīšanas instrumenti ir atbilstoši operācijām dažādās darbības jomās vai procesos, piemēram, kontrolējot un analizējot noteiktos limitus, galvenos finanšu un riska rādītājus un koeficientus, mērķa rādītājus kredītportfelī, stresa testēšanas rezultātus, kā arī veicot risku analīzi iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesā.

Riska kategorijas

Riska pārvaldīšanas nolūkā Koncerns izšķir šādas galvenās riska kategorijas:

- *Kreditrisks* ir zaudējumu risks, kas rodas gadījumā, ja Koncerna klienti (darījumu partneri) atteiktos vai nespētu izpildīt savas maksājumu saistības pret DNB. Kreditrisks ietver arī koncentrācijas risku un atlikušo risku.
- *Tirgus risks* ir zaudējumu risks, kas rodas no neierobežotām pozīcijām (*un-hedged*) ārvalstu valūtā, procentu likmēs, preču vai akciju tirgos. Risks atspoguļo iespējamās peļņas svārstības tirgus cenās vai likmēs un valūtas kursos.
- *Likviditātes risks* ir risks, ka Koncerns varētu nespēt izpildīt savas maksājumu saistības.
- *Operacionālais risks* ir zaudējumu risks, kas rodas procesu un sistēmu nepilnību un kļūdu rezultātā, darbinieku kļūdu rezultātā vai ārēju notikumu iespaidā. Operacionālais risks ietver arī darbības atbilstības risku un juridisko risku.
- *Biznesa risks* ir peļņas svārstību risks tādu ārējo apstākļu izmaiņu rezultātā kā tirgus situācija, darbības regulējums vai ienākumu zaudēšana reputācijas pasliktināšanās dēļ. Reputācijas risks bieži rodas kā citu riska kategoriju sekas. Koncerna biznesa risks pārsvarā tiek pārvaldīts ar stratēģijas palīdzību un pastāvīgi veltot uzmanību Koncerna reputācijas saglabāšanai un uzlabošanai.

Koncerns nosaka kopējo risku iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesā, aprēķinot kapitāla prasības un uzturot kapitālu visiem būtiskajiem riskiem, izņemot likviditātes risku. Risku mērīšana ir joma, kas tiek nepārtraukti pilnveidota, un novērtēšanas metodes un rīki tiek pastāvīgi uzlaboti.

Pašu kapitāls un kapitāla prasība

Koncerna regulatora kapitāls sastāv no pirmā līmeņa kapitāla, kurš, savukārt, sastāv no pamatkapitāla, akciju emisijas uzcenojuma, rezerves kapitāla, iepriekšējo gadu nesadalītās peļņas vai zaudējumiem, auditētās kārtējā finanšu gada peļņas, atņemot nemateriālos aktīvus, peļņu no ieguldījumu īpašumu pārvērtēšanas un pārskata gada zaudējumus, ja tādi ir.

tūkst. LVL	Grupa 2013
Pašu kapitāls*	152 029
Pirmā līmeņa kapitāls	152 029
Apmaksātais pamatkapitāls	134 361
Akciju emisijas uzcenojums	48 994
Rezerves kapitāls un pārējās rezerves un iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai zaudējumi	-25 721
Pirmā līmeņa kapitālam atbilstošas pārvērtēšanas rezerves un patiesās vērtības izmaiņas	-3 910
Citi pirmā līmeņa kapitālu samazinoši elementi	-1 695

* neiekļaujot 2013.gada auditēto peļņu

Minimālās kapitāla prasības

Minimālo kapitāla prasību aprēķināšana tiek veikta saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus noteikumiem, kuros ir iestrādātas Basel II pirmā pīlāra prasības, kas nosaka, ka minimālās kapitāla prasības tiek aprēķinātas kredīriskam, tirgus riskam un operacionālam riskam. Šie noteikumi nosaka ne tikai kapitāla prasību aprēķināšanas pieejas, bet arī definē pašu kapitāla elementus un ierobežojumus attiecībā uz to iekļaušanu pašu kapitālā.

tūkst. LVL	Grupa 2013
Kreditriskā kapitāla prasība, standartizētā pieeja	90 747
Reģionālās vai vietējās valdības	2 209
Valsts institūcijas	375
Iestādes	3 905
Komerccabiedrības	31 750
Mazo riska darījumu portfelis	31 457
Nodrošināts ar nekustamo īpašumu	6 861
Kavētie riska darījumi	5 589
Citi posteņi	8 601
tūkst. LVL	Grupa 2013
Tirgus risku kapitāla prasības saskaņā ar standartizēto pieeju	949
Tirgojamie parāda instrumenti	0
Kapitāla instrumenti	0
Ārvalstu valūta	949
Preces	0
Operacionālā riska kapitāla prasība	7 289
Pamatrādītāja pieeja	7 289
Kapitāla prasības kopā	98 985

Kreditrisks

Kreditrisks ir Koncerna galvenā riska kategorija. Kreditportfelī ietilpst aizdevumi, saistības citu izsniegto kredītu, garantiju, līzingu, faktoringa, vērtspapīru ar procentu ienākumiem, apstiprinātu, bet neizsniegto kredītu formā, tāpat tas ietver darījumu partneru risku, kas rodas no atvasināto finanšu instrumentu un ārvalstu valūtas līgumiem. Norēķinu risks, kas rodas saistībā ar maksājumu pārskaitījumiem, arī ietver darījumu partneru risku, tā kā ne visi darījumi notiek reālajā laikā.

Kreditriskā pārvaldīšanas sistēma

Koncerna kredītpolitika, kredītu stratēģijas un kreditēšanas vadlīnijas (*Kreditēšanas rokasgrāmata*) regulē kreditēšanas darbību Koncernā un tās ir balstītas uz attiecīgajām mātes bankas kredītpolitikām un vadlīnijām. Tiek pārņemta mātes bankas labākā prakse, pieredze un zināšanas, lai izveidotu vienotu un spēcīgu kreditēšanas kultūru.

DNB Grupas galvenais stratēģiskais mērķis ir nodrošināt tādu kreditportfeļa kvalitāti un struktūru, kas nodrošinātu Grupas ienesīgumu īstermiņā un ilgtermiņā. Koncerns plāno palielināt kreditportfeli tikai ar zema un vidēja riska klientiem.

Kreditriskā pārvaldīšanas pamatprincipi

- Klienta patiesa vēlme un spēja atmaksāt kredītu ir/tai ir jābūt visa pamatā, kad tiek lemts par kredīta apstiprināšanu; nodrošinājums tiek uzskatīts tikai par risku mazinošu faktoru.
- Saglabāt sabalansētu kreditportfeli no koncentrācijas viedokļa, tostarp īpatsvaru starp privātpersonām un juridiskajām personām.
- Izvairīties no lielas riska koncentrācijas, kas saistīta ar vienu klientu/klientu grupu vai kopumu augsta riska kategorijās, atsevišķās ekonomiskajās nozarēs un ģeogrāfiskos reģionos, kur ievērojamas viena vai vairāku riska faktoru izmaiņas var būtiski ietekmēt Koncerna ienesīgumu.
- Nefinansēt nozares, kurās Koncernam nav kompetences un pieredzes.
- Jebkādas kredīta izmaiņas tiek apstiprinātas attiecīgajā lēmumu pieņemšanas hierarhijas līmenī. Visā kreditēšanas procesā jāievēro "četrus acu princips".
- Spēcīga risku pārvaldīšanas kultūra veicina nepārkāpt noteiktās kvalitātes prasības, neskatoties uz noteiktajiem apjomu vai tirgus daļu sasniegšanas mērķiem.

Riska klasifikācija

Riska klasifikācija ir svarīgs kreditēšanas procesa un Koncerna kreditriskā pārvaldīšanas elements. Koncerns ir izstrādājis dažādus riska klasifikācijas modeļus noteiktiem kreditportfeļiem/kreditproduktiem. Riska klasifikācijas sistēmas tiek izmantotas lēmumu pieņemšanas, riska uzraudzības un iekšējo pārskatu sagatavošanas procesā. Klasifikācijas sistēmās izmantotie riska parametri ir kreditēšanas procesa un nepārtrauktas uzraudzības, tostarp kreditēšanas stratēģijas īstenošanas, neatņemama sastāvdaļa.

Koncerna kredītriska modeļi veido pamatu statistiskajiem aprēķiniem attiecībā uz paredzamajiem zaudējumiem ilgtermiņa skatījumā un riska svērto kapitālu portfeļa perspektīvā. Klienti tiek klasificēti pēc saistību nepildīšanas varbūtības (SNV). Klienta riska klasifikācija tiek pārskatīta kopā ar katrām nozīmīgām izmaiņām kredīta apstiprināšanā vai būtiskām izmaiņām klienta riska profilā, bet vismaz vienu reizi gadā, ja nav nolemts citādi.

Riska grupas tiek noteiktas, balstoties uz starptautisko reitinga aģentūru izmantotajām skalām. Saistību neizpildes varbūtība (SNV) ir statistisks lielums, kas atspoguļo paredzamo saistību nepildītāju attiecību pret kopējo klientu skaitu. Šī attiecība sākotnēji noteikta vienā klientu klasē viena gada ietvaros. Kredīti, kuriem nav iestājusies saistību neizpilde, tiek klasificēti desmit riska grupās. Papildus tam šaubīgas un ienākumus nenesošas saistības iekšējās uzskaites vajadzībām tiek klasificētas 11. un 12. grupā.

Riska segments	Riska pakāpe	SNV no	SNV līdz
Zems risks	1	0,01	0,10
	2	0,10	0,25
	3	0,25	0,50
	4	0,50	0,75
Mērens risks	5	0,75	1,25
	6	1,25	2,00
	7	2,00	3,00
Augsts risks	8	3,00	5,00
	9	5,00	8,00
	10	8,00	...

Kredītu apstiprināšanas pilnvaras

Kredītu lēmumu pieņemšanas pilnvaras ir balstītas uz divpersonisku apstiprināšanas sistēmu ar individuālām kredītu apstiprināšanas pilnvarām. Kredītu apstiprināšanas pilnvaras paliek biznesa struktūrvienībās, bet pirms galīgās kredīta apstiprināšanas jāsaņem apstiprinājums no attiecīgajām risku pārvaldīšanas jomas amatpersonām, kuras ir organizatoriski neatkarīgas no biznesa struktūrvienībām. Konsultatīvā kredītu komiteja pilda padomdevēja funkciju, sniedzot ieteikumus lēmumu pieņēmējiem / apstiprinātājiem saistībā ar lieliem kredītiem vai saistībām, kas ietver neparastus / specifiskus riskus. Zemāka riska kredītus apstiprina atbilstošais biznesa struktūras vadītājs un risku pārvaldīšanas jomas amatpersona.

Visas individuālās kredīta apstiprināšanas pilnvaras ir personiskas un tiek piešķirtas atbilstoši darbinieka kvalifikācijai, pieredzei un kompetencei. Lēmumus par kredītproduktu piešķiršanu ar ierobežotām nelielām summām un stingri noteiktām produkta prasībām pieņem biznesa struktūrvienības; šajos gadījumos riska struktūrvienības rekomendācijas tiek aizstātas ar attiecīgiem kvantitatīvā novērtējuma (angliski „scoring”) modeļiem, kuros iekļauts riska novērtējums. Visā kredīta apstiprināšanas procesā tiek ievērots “divu acu pāru” princips.

Koncerns ir noteicis kritērijus, kuru gadījumā lēmumu pieņemšana par kredītu piešķiršanu jānodod izlemšanai augstākam lēmumu pieņemšanas līmenim nekā parasti.

Kredītriska mazināšana

Kredītriska mazināšana Koncernā ir kredītriska pārvaldīšanas procesa neatņemama sastāvdaļa. Galvenie kredītriska mazināšanas pasākumi ir stingri nedefinētas noteiktas prasības jauniem klientiem, piesardzīgs parāda apkalpošanas spējas izvērtējums un ķīlas esamība kā nodrošinājums saistībām. Ikdienas darbā tiek izmantoti arī citi riska mazināšanas paņēmieni, rīki un procedūras, tostarp, bet ne tikai, dažādi riska klasificēšanas modeļi, kredītspējas aprēķini, pārskatāmas kredīta apstiprināšanas pilnvaras un stingri lēmumu pieņemšanas noteikumi, pastāvīga kredītriska uzraudzība.

Kredītriska mērīšana

Kredītrisks tiek uzraudzīts, sekojot līdzi riska parametru izmaiņām, migrācijai un sadalījumam dažādās riska kategorijās. Izmaiņas riska koncentrācijā tiek cieši uzraudzītas attiecībā uz saistību apjomu un riska grupām.

Koncerns ir izstrādājis dažādus vadības rīkus, lai uzraudzītu klientu pastāvīgo kredītrisku un jau agrīnā stadijā proaktīvi veiktu atbilstošus pasākumus negatīvas notikumu attīstības gadījumā. Lielākas saistības tiek uzraudzītas individuāli, un pārskatīšanas biežums un apjoms ir atkarīgs no ekspozīcijas lieluma un riska klasifikācijas, turpretī mazākas ekspozīcijas uzrauga biznesa struktūrvienības, pamatojoties uz automātiski sagatavotām atskaitēm vai sadarbībā ar riska pārskatu sagatavošanas struktūrvienību. Koncerns ir izstrādājis agrīnā brīdinājuma signālu sistēmu saistību noteikšanai, kad nepieciešams pievērst īpašu uzmanību un veikt atsevišķus papildu pasākumus.

Ir izstrādāti detalizēti noteikumi, saskaņā ar kuriem tiek izmantots un uzraudzīts nodrošinājums, tai skaitā vadlīnijas dažādu iekļāto aktīvu novērtēšanai. Šādi novērtējumi ir daļa no kredītlēmumu pieņemšanas procesa, un nodrošinājuma vērtējumi tiek pārskatīti kopā ar ikgadējo saistību termiņa pagarināšanu vai vismaz vienu reizi gadā. Ir izstrādāta

procedūra periodiskai nodrošinājuma fiziskai kontrolei. Koncerns turpina darbu pie iekšējo statistisko nodrošinājuma pārvērtēšanas metožu pilnveidošanas.

Minimālās kredītriska kapitāla prasības aprēķināšanai Banka izmanto šādu ĀKNI piešķirtos novērtējumus:

- Standard & Poor's Rating Services;
- Moody's Investors Service Ltd;
- Fitch Ratings.

Kredītriska stresa testēšana

Stresa testēšana tiek izmantota, lai noteiktu dažādu ārkārtas, tomēr iespējamu un ļoti nelabvēlīgu notikumu vai tirgus apstākļu izmaiņu iespējamo ietekmi uz Koncerna riska profilu, finanšu un kapitāla pietiekamības rādītājiem. Stresa testēšana tiek veikta vismaz vienu reizi sešos mēnešos. Stresa testēšanas gaitā tiek izstrādāti vismaz 2 scenāriji – pamatscenārijs (*standard scenario*) un pesimistiskais scenārijs (*severe scenario*). Stresa testi tiek veikti vismaz diviem laika posmiem, t.i., 1 un 2 gadu laika periodiem; ikgadējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa (ICAAP) ietvaros – arī 3 gadu ilgā laika periodam.

Attiecībā uz fiziskām personām stresa testēšana tiek veikta apkopotā līmenī jeb no augšas uz leju (*top-down method*) ar Koncerna izstrādāta modeļa palīdzību, kas balstīts uz makroekonomikas rādītājiem (bezdarbs, IKP, inflācija utt.), kā arī kredītu, kuriem iestājusies saistību neizpilde, un pārstrukturētu kredītu portfeļu attīstības scenāriju analīzi.

Pamata scenārijs paredz pakāpenisku makroekonomiskās situācijas uzlabošanu, piemēram, mērenu iekšzemes kopprodukta pieaugumu, reģistrētā bezdarba samazināšanos. Pesimistiskais scenārijs paredz makroekonomisko rādītāju būtisku pasliktināšanos sakarā ar krīzi Eiro zonā. Saskaņā ar šo scenāriju, piemēram, iekšzemes kopprodukts samazināsies, bezdarba līmenis palielināsies.

Stresa testēšana juridiskām personām tiek veikta specifiskiem darījumiem jeb no apakšas uz augšu (*bottom-up method*) – individuāli tiek izvērtēti riska darījumi, kas veido pietiekama priekšstata radīšanai atbilstošu kredītportfeļu, kam nav iestājusies saistību neizpilde, daļu. Pēc tam rezultāti tiek izmantoti, lai izdarītu secinājumus par visiem kredītiem, kuriem nav iestājusies saistību neizpilde. Arī kredīti, kuriem iestājusies saistību neizpilde, un šaubīgi kredīti tiek novērtēti atsevišķi.

Stresa testiem vajadzētu palīdzēt noteikt ekonomiskās situācijas iespējamās izmaiņas nākotnē, kurām varētu būt negatīva ietekme uz Koncerna riskam pakļauto kredītu pozīciju un spēju pārciest šādas izmaiņas. Šie novērtējumi tiek ņemti vērā Koncerna riska un kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesā, kā arī, aprēķinot nepieciešamo kapitāla rezervi (*capital buffer*). Stresa testēšanas rezultāti tieši iespaido Koncerna stratēģiskos un biznesa lēmumus.

Koncerns nosaka tos faktoros, kuru iestāšanās iespēju vērtē kā ticamāku. Šī izvērtējuma rezultātā tiek noteikts kapitāla rezerves (*capital buffer*) apmērs.

Nozaru risku pārvaldīšana

Koncerns ir noteicis maksimālo limitu katrai nozarei. Koncerns ir identificējis un regulāri pārskata jutīgās nozares, kurās kredīti pašlaik netiek izsniegti. Nekustamo īpašumu nozarē Koncerns ir noteicis stingras vadlīnijas un limitus ar mērķi pārvaldīt, samazināt apjomus un uzlabot portfeļa kvalitāti šajā segmentā.

Nozarēm ir noteikti pieņemamā riska kritēriji. Tie tiek izmantoti kā indikatīvie rādītāji, vērtējot klienta kredītspēju. Lai palielinātu nozaru finansēšanas kompetenci, Grupa ir organizējusi uzņēmumu apkalpošanu saskaņā ar nozaru stratēģisko specializāciju un sarežģītāki finansēšanas darījumi tiek veikti ciešā sadarbībā ar mātes bankas atbilstošām struktūrvienībām

Saskaņā ar mātes bankas kredītpolitiku, ētikas un korporatīvās sociālās atbildības vadlīnijām Koncerns ir noteicis, kurām nozarēm finansējums nedrīkst tikt piešķirts.

Valsts riska pārvaldīšana

Koncerns stingri ievēro "vietējā tirgus" pieeju. Koncerns lielā mērā ierobežo jebkādas riska pozīcijas, kas saistītas ar valstīm, kurās DNB Grupai nav pārstāvniecības.

Visas valstis tiek klasificētas saskaņā ar Grupas SNV riska skalu. Valsts riska klasifikācija ir balstīta uz ārējo reitinga aģentūru klasifikāciju. Riska pakāpes tiek pārskatītas un atjauninātas reizi mēnesī. Valsts riska limiti tiek apstiprināti tikai, pamatojoties uz mātes bankas ieteikumiem. Valsts riska limiti tiek pārskatīti reizi gadā, vai gadījumos, ja kādas valsts riska reitings pasliktinās.

2013. gadā Koncernā turpinājās jaunu iniciatīvu ieviešana ar mērķi uzlabot kredītriska pārvaldīšanas procesu, kā arī turpinājās kredīvērtēšanas procesu saskaņošana ar DNB Grupu. Līdztekus vairākiem nelieliem projektiem Koncerns ievieja DNB Grupas Kredīvērtēšanas rokasgrāmatu un turpināja realizēt riska svērtos cenu noteikšanas rīkus un pilnveidot risku pārskatus. Mūsu uzmanība bija vērsta uz risku pārvaldīšanas kultūras un korporatīvās sociālās atbildības stiprināšanu visā organizācijā.

Individuālie un grupu uzkrājumi

Koncerns vispirms izvērtē, vai pastāv objektīvi pierādījumi vērtības samazinājumam atsevišķi katram nozīmīgam kredītam. Kredīti, kuri tiek izvērtēti individuāli, un attiecībā uz kuriem ir jāizveido vai jāturpina veidot uzkrājumi vērtības samazinājumam, netiek iekļauti viendabīgās kredītu grupās to vērtības samazinājuma izvērtēšanas mērķiem. Ja Koncerns uzskata, ka nepastāv objektīvi pierādījumi atsevišķi izvērtēta kredīta vērtības samazinājumam, tas tiek iekļauts kredītu grupā ar līdzīgiem kredītriska faktoriem un izvērtēts kopā ar visu attiecīgo kredītu grupu. Lai veiktu kredītu vērtības samazinājuma izvērtēšanu kredītu grupai, kredīti tiek grupēti, pamatojoties uz līdzīgiem kredītriska faktoriem.

Koncerns reizi ceturksnī izvērtē kredītportfeli, lai noteiktu, vai nav radušies zaudējumi aktīvu vērtības samazinājuma rezultātā. Lai noteiktu, vai zaudējumi no vērtības samazināšanās ir jāiekļauj peļņas un zaudējumu aprēķinā, Koncerns izvērtē, vai ir pieejami objektīvi pierādījumi, kas norādītu, ka ir iespējama izmērāma novērtēto nākotnes naudas plūsmu samazināšanās no kredītu portfeļa pirms šādu samazināšanos var identificēt attiecībā uz atsevišķu šī konkrētā kredītportfeļa kredītu. Iespējamie zaudējumi tiek novērtēti, pamatojoties uz vēsturisko zaudējumu pieredzi no aktīviem ar līdzīgiem kredītriska faktoriem un ņemot vērā pašreizējo ekonomisko vidi, kurā darbojas aizņēmēji. Metodoloģija un pieņēmumi tiek regulāri pārskatīti, lai samazinātu jebkuras atšķirības starp novērtēto zaudējumu apjomu un faktiskajiem zaudējumiem.

Nozīmīgie kredīti (*material loans*) katrs atsevišķi tiek reizi ceturksnī izvērtēti, vai tiem nav nepieciešams veidot uzkrājumus, ja ir iestājies vismaz viens no zaudējumu notikumiem, piemēram, vienas vai vairāku klienta saistību izpilde kavēta vairāk par 90 dienām (pamatsummas vai procentu), vienas vai vairāku klienta saistību pārstrukturēšana, klientam ir būtiskas finansiālas problēmas vai citas problēmas, kas var radīt būtiskas finansiālas problēmas, klients ir pārkāpis finanšu vienošanās/citas vienošanās, kas ietekmē klienta spēju izpildīt saistības, klientam, kurš veic licencētu darbību, izsniegtās licences darbības apturēšana vai atsaukšana, būtisks reitinga kritums utt. Ja Koncerns konstatē, ka konkrētajam kredītam nav iestājies zaudējumu notikums, tas tiek iekļauts kredītu grupā ar līdzīgām kredītriska pazīmēm un nepieciešamība pēc uzkrājumiem iespējamu zaudējumu gadījumā tiek vērtēta grupā (izmantojot IBNR pieeju, kuras ietvaros uzkrājumu apjoms ir balstīts uz vēsturisko zaudējumu rādītāju konkrētai grupai un varbūtību, ka tiem var būt zaudējumi).

Nenožīmīgie kredīti (*immaterial loans*) tiek novērtēti reizi ceturksnī kredītportfeļu līmenī, t.i., hipotekārie kredīti, kredīti pret nekustamā īpašuma ķīlu fiziskām personām, mazi un vidēji kredīti juridiskām personām (galvenokārt maziem un vidējiem uzņēmumiem), kā arī aktīvie līzings līgumi. Katra portfeļa ietvaros pieeja atšķiras atkarībā no aizdevumu kvalitātes – kavēto dienu skaita un pārstrukturēšanas statusa. Nenožīmīgo kredītu lielākā daļa ir hipotekārie kredīti un kredīti pret nekustamā īpašuma ķīlu fiziskām personām (abas šīs grupas veido fiziskām personām izsniegti kredīti, kuri ir nodrošināti ar nekustamā īpašuma ķīlu). Kredītiem, kuriem iestājusies saistību neizpilde (kavējums lielāks par 90 dienām), uzkrājumi tiek veidoti, pamatojoties uz informāciju par pārskatītajām nodrošinājumu vērtībām, izvēlēto nodrošinājuma realizācijas stratēģiju, aprēķinātajām ar nodrošinājuma realizāciju saistītajām izmaksām, kā arī pēc nodrošinājuma realizācijas neatgūtās aizdevuma summas iespējamo atgūšanu. Ja kredīta maksājumi nav kavēti, tie tiek kavēti līdz 90 dienām vai kredīts ir pārstrukturēts, uzkrājumi iespējamiem zaudējumiem tiek aprēķināti, balstoties uz vēsturisko un novērtēto pāreju kredīta statusā, kuram iestājusies saistību neizpilde. Uzkrājumi iespējamiem zaudējumiem no kredītiem, kuriem iestājusies saistību neizpilde, tiek klasificēti kā speciālie uzkrājumi, bet uzkrājumi pārstrukturētiem kredītiem tiek klasificēti kā grupu (*pool*) uzkrājumi, uzkrājumi kredītiem, kuriem nav iestājusies saistību neizpilde, tiek klasificēti kā IBNR vai pool uzkrājumi.

Uzkrājumi pārtrauktiem līzings līgumiem tiek aprēķināti, pamatojoties uz faktiskajiem zaudējumiem, faktoringa un patēriņa kredītu gadījumā uzkrājumi iespējamiem zaudējumiem tiek aprēķināti, pamatojoties uz kavējuma dienu skaitu.

2013. gadā Banka pārskatīja uzkrājumu veidošanas pieeju hipotekārajiem kredītiem un kredītiem pret nekustamā īpašuma nodrošinājumu fiziskām personām, kā rezultātā tika veiktas izmaiņas izmantotajos pieņēmumos, tomēr pieeja netika mainīta. Lai novērtētu uzkrājumu līmeni hipotekārajiem kredītiem un kredītiem pret nekustamā īpašuma nodrošinājumu fiziskām personām, Banka veica individuālu un statistisku nekustamā īpašuma nodrošinājumu pārvērtēšanu, kā arī pārskatīja uzkrājumu aprēķinos izmantotos pieņēmumus un veica tajos izmaiņas (katras nodrošinājuma realizācijas stratēģijas īpatsvars (labprātīga pārdošana un piespiedu realizācija), realizācijas vērtības izsolēs, nekustamā īpašuma cenu pieaugums, sagaidāmā atgūstamā summa no nenodrošinātās daļas pēc nodrošinājuma realizācijas, pārstrukturēto kredītu novērtētā pāreja kredīta statusā, kuram iestājusies saistību neizpilde, un citi). Visu šo darbību rezultātā uzkrājumu apmērs palielinājās par LVL 2,2 milj.

Restrukturizētie kredīti

Ja iespējams, Banka dod priekšroku kredītu restrukturizācijai, nevis ķīlas pārņemšanai. Parasti tas nozīmē aizņēmēja maksājumu grafika koriģēšanu atbilstoši aizņēmēja finansiālajām iespējām (uz laiku samazinot pamatsummas maksājumus, pagarinot atmaksas termiņus) un vienošanos par jauniem kredīta nosacījumiem. Ja klientam ir ilgstošas finansiālas problēmas, tad banka kopā ar klientu, ja iespējams, meklē ilgtermiņa risinājumu (piemēram, termiņa pagarināšana, labprātīga īpašuma pārdošana u.c.). Kad vienošanās par jaunajiem noteikumiem ir panākta un noformēta, kredīts vairs netiek uzskatīts par ienākumus nenesošu, kamēr aizņēmējs ievēro jaunpieņemtos noteikumus un nosacījumus. Šādi kredīti tiek pastāvīgi pārskatīti, lai nodrošinātu visu kritēriju ievērošanu, nākotnes maksājumu saņemšanu un procentu un komisijas maksājumu aprēķināšanu un iekļaušanu pārskatos tāpat kā citiem ienākumus nesošiem kredītiem. Restrukturizētiem kredītiem tiek veikts ikceturkšņa individuāls vai grupu vērtības samazinājuma izvērtējums.

Kredīts tiek uzskatīts par pārstrukturētu, ja ir veikta vismaz viena no sekojošām darbībām:

- kredītam ir atlikti vai atcelti pamatsummas maksājumi uz periodu, kas ilgāks par 90 kalendārajām dienām vai atkārtoti atlikti vai atcelti pamatsummas maksājumi un kopējais periods pēdējā gada laikā ir ilgāks par 90 kalendāra dienām;
- kredītam ir atlikti, atcelti vai kapitalizēti procentu maksājumi par periodu, kas kopā pēdējā gada laikā ir ilgāks par 90 kalendārajām dienām, vai tas tiek darīts atkārtoti un kopējais periods pēdējā gada laikā pārsniedz 90 kalendāra dienas;
- kredīta pamatsummas grafika izmaiņas, kuru rezultātā klienta ikmēneša maksājumi tiek samazināti vairāk kā par 30%;
- tiek atsavināts nodrošinājums vai citi aktīvi pilnīgi vai daļēji kredīta atmaksai;
- sākotnējā aizņēmēja aizstāšana vai papildus parādnieka iesaistīšana gadījumos, ja papildus parādnieka neiesaistīšanas rezultātā rastos maksājumu kavējumi, kas pārsniegtu 90 dienu periodu;
- kredīta procentu likmes samazināšana klienta finansiālo grūtību dēļ.

Grupa uzskaites nolūkiem izmanto sekojošas definīcijas:

Kredīti, kas nav kavēti un kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmju (t.i., nekavēti kredīti, kuriem nav nepieciešami speciālie uzkrājumi) - neither past due nor impaired.

Kavēti kredīti, kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmju (t.i., kavēti kredīti, kuriem nav nepieciešami speciālie uzkrājumi, ieskaitot kredītus, kas kavēti vismaz 1 dienu) - past due but not impaired.

Kredīti, kuriem ir izveidoti speciālie uzkrājumi vērtības samazināšanai (t.i., gan kavēti, gan nekavēti kredīti, kuriem ir izveidoti speciālie uzkrājumi) – impaired.

Tirgus risks

Koncerns ir pakļauts valūtas riskam (turpmāk tekstā – FX risks) un procentu likmju riskam un zemāk tekstā atklāj tās jutīgumu pret minētajiem riskiem. Koncernam nav atvērtu pozīciju preču vai akciju tirgos, un tā nav pakļauta preču vai akciju cenu izmaiņām. 2013. gada laikā nebija būtisku izmaiņu tirgus riska pārvaldīšanas procesā.

Valūtas risks

Koncerns un Banka cenšas sabalansēt aktīvus, pasīvus un ārpusbilances posteņus ārvalstu valūtās, lai valūtas risks būtu limitu ietvaros, kurus nosaka Kredītiestāžu likums un Bankas akcionārs DNB Bank ASA. Saskaņā ar Kredītiestāžu likumu, Bankas ārvalstu valūtu atklātā pozīcija atsevišķā ārvalstu valūtā nedrīkst pārsniegt 10% no pašu kapitāla un kopējā atklātā pozīcija visās ārvalstu valūtās — 20% no pašu kapitāla. 2013. gada laikā Banka ievēroja visus limitus.

Jutīgums pret valūtas risku

Koncerna jutīgumu pret FX risku aprēķina reizinot ārvalstu valūtu atklātas pozīcijas ar iespējamām valūtu kursu izmaiņām. Bankas FX riska parametri ir uzrādīti zemāk tabulā. Tiek pieņemts, ka 2013. gada 31. decembrī *euro* valūta nerada ārvalstu valūtas risku, ņemot vērā Latvijas pievienošanos eirozonai 2014. gada 1. janvārī.

Valūta	Iespējama izmaiņa
USD	5,3%
LTL	0,20%
PLN	5,60%
DKK	0,1%
NOK	4,00%
Citas ārvalstu valūtas	5,00%

Valūtu kursu iespējamās izmaiņas ietekmē Bankas peļņu vai zaudējumus un 2013. gada 31. decembrī sastāda LVL 10 tūkst. (2012. gada 31. decembrī: LVL 102 tūkst.).

Procentu likmju risks

Pamatdarbības gaitā procentu likmju risks rodas atšķirīgu termiņu dēļ (fiksētajai likmei) un likmju pārskatīšanas dēļ (mainīgajai likmei) Koncerna un Bankas aktīvos, pasīvos un ārpusbilances posteņos.

Jutīgums pret procentu likmju risku:

Procentu likmju risku atsevišķu valūtu griezumā aprēķina un kontrolē, izmantojot Bāzes punkta vērtības (*Basis Point Value - BPV*) analīzi, kas atspoguļo Koncerna nākotnes naudas plūsmu tagadnes vērtības jutīgumu pret paralēlām izmaiņām tirgus procentu likmēs par 0,01%. Koncerns īsteno konservatīvu pieeju procentu likmju riska pārvaldībā, cenšoties sabalansēt aktīvu, pasīvu un ārpusbilances posteņu termiņu un pārcenošanas profilus, lai atbilstu akcionāra DNB Bank ASA noteiktajiem limitiem. Limiti ir noteikti atsevišķi katrai valūtai, kurā Koncerns un Banka veic būtisku darbību, kā arī visām valūtām kopā. 2013. gada laikā Koncerns un Banka ievēroja visus limitus. 2013. gada 31.

decembra bilances un ārpusbilances latos izteiktie posteņi ir pievienoti *euro* valūtā izteiktajiem posteņiem, ņemot vērā Latvijas pievienošanos eirozonai 2014. gada 1. janvārī.

Jutīgums pret procentu likmju risku (BPV):

tūkst. LVL	2013. gada 31. decembrī	2012. gada 31. decembrī
LVL	-	(5,8)
EUR	0,3	6,6
USD	0,1	(0,1)
Citas ārvalstu valūtas	0,1	0,1
Kopā	4,5	12,7

Procentu likmju riska pārvaldīšana un mazināšana ietver finansējuma izmantošanu un līdzekļu izvietošanu uz dažādiem laika periodiem un/vai dažādiem pārcenošanas periodiem, kā arī tādu atvasināto finanšu instrumentu izmantošanu, kā procentu likmju mijmaiņas līgumi. Procentu likmju riska mērīšana tiek veikta katru nedēļu.

Likviditātes risks

Koncernam ir zems likviditātes riska profils, ko nodrošina ilgtermiņa multivalūtu finansējuma līnija no vienīgā akcionāra DNB Bank ASA (kredītreitings A-1/A+/Stabils, apstiprinājusi Standard & Poor's 2013. gada septembrī), par kuru vienošanās tika parakstīta 2011. gada vidū. DNB Bank ASA pilda tā saucamā pēdējās instances aizdevēja funkcijas. To, ka uz mātes bankas atbalstu var paļauties, pierādīja nesēnā finanšu krīze, kuras laikā DNB Bank ASA vajadzības gadījumā savlaicīgi nodrošināja pietiekamu Koncerna likviditāti.

Likviditātes riska pārvaldīšanas process

Bankas likviditātes riska līmenis tiek mērīts un analizēts kā izdzīvošanas periods dažādu stresa scenāriju apstākļos. Koncerns novērtē iespējamās sekas, kas varētu rasties no likviditātes krīzes Bankā, banku sektorā vai kombinētā scenārija gadījumā, kad likviditātes krīze ir gan Bankā, gan banku sektorā. Izdzīvošanas periods ir periods ar pozitīvu kopējo naudas plūsmu; naudas plūsmas tiek regulāri mērītas un informācija par tām tiek iesniegta Bankas vadībai.

Banka izmanto likviditātes riska rādītāju kopumu, lai noteiktu savu likviditātes pozīciju, likviditātes strukturālās neatbilstības un finansējuma koncentrāciju. 2013. gada 31. decembrī Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteiktais likviditātes rādītājs bija 52,8% (2012. gada 31. decembrī: 53,4%), kas ievērojami pārsniedz regulatora noteikto minimumu - 30%.

Likviditātes risks tiek pārvaldīts tā, lai nodrošinātu pastāvīgu spēju norēķināties par savām saistībām. Banka ir izstrādājusi agrīno brīdinājuma rādītāju kopumu, lai savlaicīgi atklātu likviditātes krīzi, un Likviditātes krīzes pārvaldīšanas plānu, lai atbilstoši pārvaldītu Bankas likviditāti tirgus problēmu gadījumā.

Operacionālais risks

Operacionālā riska pārvaldība Koncernā tiek veikta, ievērojot operacionālā riska pārvaldīšanas politiku. Operacionālajam riskam jābūt zēmam, un riska pārvaldībai jānodrošina, ka neparedzamo zaudējumu risks tiek samazināts.

Visi vadītāji ir atbildīgi par operacionālā riska pārzināšanu un operacionālā riska pārvaldīšanu savā atbildības sfērā. Tas tiek nodrošināts, veicot riska novērtējumu visām būtiskām izmaiņām ikdienas darbībās, kā arī īpaši kritiskajās funkcijās. Identificējot nepieciešamību pēc uzlabojumiem, speciālo pasākumu ieviešana tiek iniciēta. Lai ierobežotu sekas, kas rodas būtisku notikumu, darbības pārtraukumu utt. dēļ, tiek izstrādāti visaptveroši darbības nepārtrauktības un ārkārtas situāciju rīcības plāni, kas palīdz racionāli un efektīvi tikt galā ar krīzes situācijām, samazinot zaudējumu apjomu un atjaunojot normālo situāciju.

Koncerna apdrošināšana ir operacionālā riska pārvaldīšanas sistēmas sastāvdaļa. Apdrošināšanas līgumi tiek slēgti, lai mazinātu finansiālās sekas no nevēlamiem notikumiem, kas mēdz atgadīties par spīti ieviestajām drošības procedūrām un citiem riska novēršanas pasākumiem. Apdrošināšanas programma sedz arī juridiskās saistības, ar kurām Koncerns var saskarties saistībā ar tā darbību.

Operacionālā riska novērtēšana

Koncerna operacionālā riska notikumi, kas radīja zaudējumus, un notikumi ar potenciāliem zaudējumiem tiek reģistrēti Koncerna notikumu datubāzē un pārraudzīti. Informācija par nevēlamiem notikumiem, kas Koncernam radīja vai varēja radīt finansiālus zaudējumus, sniedz vērtīgu informāciju par nepieciešamajiem uzlabojumiem.

Grupās vadība regulāri saņem operacionālā riska pārskatus, kas ir pamats riska situācijas izvērtēšanai. Tāpat ikgadējā ziņojumā Koncerna vadība saņem informāciju par Koncerna aktuālo operacionālā un biznesa risku pārvaldību un

kontroli. Šīs ziņojums atspoguļo grupas mērogā riskus, ar tiem saistītos uzlabojumus un detalizētu kvalitātes novērtējumu, kas balstās uz Koncerna mērķi riska pārvaldības un kvalitātes nodrošināšanas jomās.

Iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas process

AS DNB banka veic iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanu saskaņā ar regulatora noteikumiem un prasībām. Galvenais šī procesa mērķis ir novērtēt un atspoguļot Bankas kapitāla pietiekamības līmeni, kapitāla prasības un riska profilu, kā arī informēt par Bankas būtiskajiem riskiem un to galvenajiem mērīšanas pieejām.

Ikgadējā iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesā tiek izmantots 3 gadu plānošanas periods, kas tiek izmatots arī ikgadējā finanšu un stratēģiskās plānošanas procesā, veicinot finanšu prognožu integrāciju kapitāla pietiekamības novērtēšanā.

Iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanai Koncerns izmanto „Pirmais pīlārs +” pieeju, vispirms analizējot minimālās regulējošās kapitāla prasības un pēc tam aprēķinot papildus nepieciešamo kapitālu visu risku segšanai. Diversifikācijas efekti starp riskiem netiek ņemti vērā.

Iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa laikā Koncerns parasti veic šādas darbības:

- analizē pašu kapitāla apmēru un tā vēsturiskās svārstības, t.sk. dalījumā pa pašu kapitāla elementiem;
- analizē minimālo un iekšējā kapitāla prasību lielumu un to vēsturiskās svārstības dalījumā pa risku veidiem;
- analizē būtiskos riskus, kuriem nepieciešams uzturēt kapitālu;
- veic aktīvu un ārpusbilances posteņu analīzi, t.sk. analizē kredītportfeļa lielumu, struktūru, kvalitāti, uzkrājumu apjomu, kā arī izveido attiecīgas prognozes nākamajiem periodiem;
- aprēķina minimālās un iekšējā kapitāla prasības, ņemot vērā plānotās izmaiņas Koncerna darbībā un finanšu stāvoklī;
- veic stresa testēšanu un nosaka kapitāla rezerves apmēru;
- sastāda pašu kapitāla prognozi, ņemot vērā plānotos ienākumus un izdevumus, t.sk. veidojamo uzkrājumu apjomu, plānotās kapitāla injekcijas un citus būtiskus aspektus;
- sastāda minimālās kapitāla prasības un iekšējā kapitāla pietiekamības prognozi, t.sk. nosakot attiecīgus stratēģiskos mērķus.

Koncernā ir ieviesta regulāra kapitāla pietiekamības uzraudzība un kontrole. Kapitāla pietiekamības novērtēšanas un plānošanas procesā 2013. gadā tika turpināta pilnveidošana. Ņemot vērā izmaiņas iekšējos un ārējos apstākļos iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa pilnveidošana tiks turpināta arī nākamajos gados.

Kapitāla pietiekamība:

tūkst. LVL	Grupa 2013
Pašu kapitāls*	152 029
Kapitāla prasība	98 985
Kapitāla pārpalikums	53 044
Riska svērtie aktīvi	1 237 315
Pirmā līmeņa kapitāla pietiekamības rādītājs (%)	12.29%

* neiekļaujot 2013.gada auditēto peļņu

Pamatsummas un uzkrājumi kredītiem sadalījumā pa nozarēm uz 31.12.2013

(tūkst. LVL)	Privātpersonas	Lauksaimniecība un mežsaimniecība	Būvniecība	Nekustamā īpašuma pārvaldīšana	Bankas vadība un darbinieki	Rūpniecība	Bezpeļņas uzņēmumi un reliģiskas organizācijas	Tirdzniecība	Transports	Citi	Kopā
Kredīti kuriem ir izveidoti speciālie uzkrājumi vērtības samazināšanai (<i>impaired</i>)	112 776	608	5 574	35 425	79	37 465	70	4 696	11 822	80 615	289 130
<i>Speciālie uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam</i>	85 429	774	2 907	33 859	134	13 858	-	9 047	4 993	8 834	159 835
<i>Uzkrājumu izmaiņa pārskata gadā*</i>	-23 719	-215	-807	-9 401	-37	-3 848	-	-2 512	-1 386	-2 453	-44 378
Kredīti kas nav kavēti un kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmju (<i>neither past due nor impaired</i>)	625 589	18 574	10 242	109 621	11 256	55 949	4 639	51 894	21 753	89 227	998 745
Kavētie kredīti kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmju (<i>past due but not impaired</i>)	67 192	851	164	4 876	44	2 445	60	2 132	1 265	9 749	88 778
<i>Grupu uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam (Pool + IBNR)</i>	9 323	42	15	154	18	121	1	257	53	163	10 146
<i>Uzkrājumu izmaiņa pārskata gadā*</i>	-6 267	-28	-10	-104	-12	-81	-1	-173	-36	-109	-6 821

Pamatsummas kredītiem sadalījumā pa nozarēm uz 31.12.2012

(tūkst. LVL)	Privātpersonas	Lauksaimniecība un mežsaimniecība	Būvniecība	Nekustamā īpašuma pārvaldīšana	Bankas vadība un darbinieki	Rūpniecība	Bezpeļņas uzņēmumi un reliģiskas organizācijas	Tirdzniecība	Transports	Citi	Kopā
Kredīti kuriem ir izveidoti speciālie uzkrājumi vērtības samazināšanai (<i>impaired</i>)	176 018	1 261	5 236	93 953	330	31 362	-	20 179	9 240	35 798	373 378
Kredīti kas nav kavēti un kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmju (<i>neither past due nor impaired</i>)	610 952	18 122	10 922	72 739	12 080	65 752	1 459	55 712	39 090	101 193	988 021
Kavētie kredīti kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmju (<i>past due but not impaired</i>)	72 160	2 290	718	3 633	160	4 835	110	5 562	2 331	8 568	100 366

Maksimālā riska darījumu kopsumma kas ir pakļauta kredīriskam sadalījumā pa nozarēm uz 31.12.2013

(tūkst. LVL)	Privātpersonas	Lauksaimniecība un mežsaimniecība	Būvniecība	Finanses un apdrošināšana	Nekustamā īpašuma parvaldīšana	Bankas vadība un darbinieki	Rūpniecība	Bezpeļņas uzņēmumi un reliģiskas organizācijas	Tirdzniecība	Transports	Citi	Kopā
Valsts institūcijas	0.0	4.2	0.0	0.0	2 707.3	0.0	8.1	55.5	0.0	0.0	1 900.2	4 675.3
Komerccabiedrības	59 837.7	14 788.3	27 203.2	80.6	79 298.3	0.0	63 150.4	0.0	31 017.9	33 947.0	55 403.0	364 726.4
Iestādes	0.0	0.0	0.0	219 502.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	219 502.7
Kavētie riska darījumi	136 371.3	397.8	5 508.0	159.7	21 720.3	0.0	1 765.7	0.0	3 475.2	567.4	21 307.0	191 272.5
Reģionālās vai vietējās valdības	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	13 283.1	13 283.1
Mazo riska darījumu portfelis	423 690.6	9 668.0	4 593.9	3 910.1	14 679.0	7 316.0	14 068.6	4 722.8	21 817.8	12 501.1	26 452.3	543 420.1
Centrālās valdības vai centrālās bankas	0.0	0.0	0.0	137 744.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	342.8	138 087.1
Nodrošināts ar nekustamo īpašumu	245 338.4	0.0	0.0	0.0	0.0	4 063.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	249 401.4
Citi posteņi	0.0	0.0	0.0	409.7	50 010.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	87 039.5	137 459.3
Kopā	865 238.0	24 858.2	37 305.0	361 807.0	168 415.0	11 379.0	78 992.7	4 778.2	56 310.8	47 015.5	205 728.1	1 861 827.9
Ārpusbilances saistības un derivatīvi	24 017.9	8 098.1	17 371.7	42 850.4	20 806.7	242.7	27 052.5	485.4	24 799.9	554.6	41 308.9	207 588.8
Kopā	889 255.9	32 956.4	54 676.8	404 657.4	189 221.8	11 621.7	106 045.3	5 263.7	81 110.8	47 570.1	247 036.9	2 069 416.7

Maksimālā riska darījumu kopsumma kas ir pakļauta kredītriskam

(tūkst. LVL)	2012.12.31			Vidējais riska darījumu apmērs 2013. gadā			2013.12.31		
	Riska darījumu bruto vērtība	Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam	Riska darījumu neto vērtība	Riska darījumu bruto vērtība	Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam	Riska darījumu neto vērtība	Riska darījumu bruto vērtība	Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam	Riska darījumu neto vērtība
Valsts institūcijas	2 081.0	-1.5	2 079.5	4 748.3	-6.7	4 741.6	4 675.3	-4.1	4 671.2
Komerccabiedrības	359 521.1	-27 704.4	331 816.5	354 241.0	-22 701.8	331 539.1	364 726.4	-24 334.1	340 392.3
Iestādes	178 843.0	0.0	178 843.0	223 852.7	0.0	223 852.7	219 502.7	0.0	219 502.7
Kavētie riska darījumi	270 379.1	-157 715.2	112 663.9	232 744.6	-137 057.1	95 687.4	191 272.5	-109 686.4	81 586.1
Reģionālās vai vietējās valdības	8 281.6	-0.6	8 281.0	9 885.8	-10.1	9 875.7	13 283.1	-8.6	13 274.5
Mazo riska darījumu portfelis	565 789.6	-29 019.9	536 769.7	559 807.1	-32 527.9	527 279.2	543 420.1	-32 851.9	510 568.1
Centrālās valdības vai centrālās bankas	110 272.0	0.0	110 272.0	93 754.1	0.0	93 754.1	138 087.1	0.0	138 087.1
Nodrošināts ar nekustamo īpašumu	246 461.3	-8 486.1	237 975.2	240 123.5	-5 027.1	235 096.4	249 401.4	-4 378.2	245 023.2
Citi posteņi	123 216.7	-1 017.0	122 199.7	130 102.6	-1 220.0	128 882.6	137 459.3	-1 249.2	136 210.1
Ārpusbilances saistības un derivatīvi	181 906.8	0.0	181 906.8	187 858.1	-13.1	187 845.0	207 588.8	-13.1	207 575.7
Kopā	2 046 752.2	-223 944.7	1 822 807.5	2 037 117.8	-198 563.9	1 838 553.9	2 069 416.7	-172 525.8	1 896 890.9